

Per.
Lat
020

Prodit Budapestini VIII., Szentkirályi-u. 30. Calendis et Idibus cuiusque mensis, excepto Julio et Augusto. — Pretium subscriptionis pro hocce anno contractiore 2 coronae.

Alma Pax.

Altero iam anno Festum Nativitatis Christi inter arma celebratur. Altera iam vice submissa voce¹ et animo anxio vox² illa Sacrae Noctis angelica resonatur:³ «Gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis!»

Quem autem hymnum gaudiorum anno superiore et sine gloria et sine pace cantavimus, eum nunc re vera iam cum gloria victoriarum resonamus, — sed adhuc⁴ sine pace. Deus arma nostra miro modo fortunavit; Deo sit gloria! Cum vero ne nobis quidem desit bona voluntas, licet et nobis fiducia puerili a Deo optimo pacem bonam sperare.

Satis iam expiantis⁵ sanguinis effusum est, satisque crux grama camporum viridia et albas nives montium rubefecit.

Ah, alma Pax, ubi cunctaris, cur nondum redire audes?

An forsitan nondum satis puniti sunt per arma nostra hostes, homines malae voluntatis? Nondum satis detribulata⁶ est gens illa latronum et sicariorum,⁷ quae fatali latrocinio tantum orbis incendium fecit? Nondum satis humiliati sunt latronum sicariorumque tres patroni potentissimi? Aut forsitan ille quondam socius, nequissimus nunc hostis perfidus nondum poenas meritas luit?

Utcunque res se habeat, et quidquid Divino fato futurum esse placuerit: nos hocce festo mittis charitatis imo

corde te desideramus, alma Pax! Nobiscum est mater tua, Iustitia, quae est regnorum fundamentum; non dereliquerunt nos tua consanguinitas,⁸ Fides, Virtus, Honor Pudorque priscus: quamobrem nos te quoque quamprimum reversuram esse speramus.

Gloria Deo! Pax hominibus!

¹ halk hangon ² szózat ³ zeng ⁴ még mindig engesztelő ⁵ lecsépelni ⁶ orgyilkos ⁷ atyafiság.

Piae preces.

Carmen Eduardi Moerike «Gebet» latine reddidit
Guith. Lehmann Vratislaviensis.

*O Ere! quidquid vis, mihi mitte, bonumve
malumve;
Laetor, quod manibus manat¹ utrumque tuis.*

*

*Parce² bonis me, Summe Pater, cumulare
malisque:*

Quod positum in medio est, hoc satis esse rear.

¹ ered   ² imperativus.

LECTORIBUS MINIMIS.

Tres fabulae Andreae Fáy,

in Latinum conversae a Carolo Szalay.

I. Incendium Bagdadiense. In urbe Bagdad tempore principis Sah-Nadir magnum ortum erat incendium. Apparitores stimulabant incolas, ut incendium restinguerent.²

Ego quidem extinguerem — ait primus — sed quid valet vir unicus contra flamas tam rapidas?

Mihi urceus³ est perparvus; — excusabat se alter — quid vero valent in tantum ignem nonnulli aquae sextarii?⁴

Ego-ne restinguam, cum multi mihi similes spectent incendium ignavi?⁵! — exclamat tertius.

Herclé! ego extinctum me conferrem⁶ — inquit quartus — sed domus mea est valde remota,⁶ timeoque, ne interea detrimentum⁷ capiam.⁷

Ego vero sum faber⁸ lignarius⁸ — dicit quintus indolens⁹ — cui lucrum¹⁰ faciat incendium.

Sic urbs celeberrima¹¹ et opulentissima paene tota flammis absumpta est.

II. De senectute. Herus¹² populum¹³ altam vetulam excidere parabat.

Parce, quaeso, senectuti meae et gracili statura! — ingemuit arbor.

Cur tibi parcam? — ait lignator¹⁵ — Praebuisti-ne mihi unquam fructus? An potui aliquando requiescere sub umbra tua gracilis?

Veneranda est senectus, sed tantummodo post eiusmodi vitam, quae etiam aliis profuerit.¹⁶

III. De leone et domino. Est-ne tibi carcer¹⁷ satis amplius? An vis, tibi maiorem construam? — interrogavit dominus vivarii¹⁸ leonem.

Nihil prodest, nisi tantus fuerit, ut etiam silvae capax¹⁹ sit. — respondit bestiarum rex avidus libertatis.

¹ poroszló   ² elfojt, elolt   ³ korsó   ⁴ itce   ⁵ oda menni
⁶ félre esik   ⁷ kárt vallani   ⁸ ács   ⁹ közönyös   ¹⁰ haszon
¹¹ népes   ¹² gazda   ¹³ jegenyesa   ¹⁴ karcsú   ¹⁵ favágó
¹⁶ hasznára volt   ¹⁷ ketrec   ¹⁸ állatkert   ¹⁹ befogadó.

Ad cingarum senem.

— Rhapsodium scripsit Michaël Vörösmarty. —
Latine reddidit Josephus Irsik.

*Psalle,¹ cingare, mercede pota;
Non iners pedes perpendulabis.²
Quid prodest cum pane et aqua cura;
Vinum infundendum scypho³ curabis!
Semper nam se vita sic habebat:
Nunc algebat, nunc flagrans ardebat.
— Psalle, psallere quoad licet,
Arcus⁴ dum tritus valedicet.
Cor redundat cura, scyphus vino:
Psalle, cingare, securus⁵ imo!⁶*

*Sanguinis fervescat in te vertex,
Contremiscant crani⁷ cerebella;⁸
Exardescant oculorum flammae,
Chordae personent sicut procella,
Heu, quam grandinis⁹ calamitate
Culpant¹⁰ segetes detribulatae.
— Psalle, psallere quoad licet,
Arcus dum tritus valedicet.
Cor redundat cura, scyphus vino:
Psalle, cingare, securus imo!*

*A sonoro vento disce cantum :
Ut gemiscit, mugit, rugit atque
Vellit arbores, confringit naves ;
Homines, feras ferit¹¹ necatque !
Bellum saevit late nunc per mundum,
Coelum divum quassans¹² et profundum.
— Psalle, psallere quoad licet,
Arcus dum tritus valedicet.
Cor redundat cura, scyphus vino :
Psalle, cingare, securus imo !*

*Quis hunc gemitum sibi repressit,
Quid hic eiulat¹³ per hunc tumultum,
Quis convexum coelum pulsat, aut quid
Infernae crepat molae singultum ?¹⁴
Lapsus angelus, vesana larva ?¹⁵
Castra fusa, mens Gigantum prava ?¹⁶
— Psalle, psallere quoad licet,
Arcus dum tritus valedicet.
Cor redundat cura, scyphus vino :
Psalle, cingare, securus imo !*

*Recrudescere audis in deserto
Rebellantium feros dolores,
Fraticidae fustem ferientem,
Orphanorum funebres moerores,
Vulturis rapacis advolatum,*

1 húzdz rá 2 lögatni 3 kupa, pohár 4 hegedü-vonó 5 gonddal nem törődő 6 imo corde =
szived mélyében 7 koponya 8 agyvelő 9 jégverés 10 megsinyleni 11 leverni 12 megrendíteni
13 jajgatni, üvölteni 14 zokogás 15 bujdosó lélek 16 elvetemült 17 tiszta 18 hangszeren játszani.

Promethei immanem cruciatum.

*— Psalle, psallere quoad licet,
Arcus dum tritus valedicet.
Cor redundat cura, scyphus vino :
Psalle, cingare, securus imo !*

*Sidus caecum miseranda terra
Sine volvatur amara in unda,
Evadatque e tetra tempestate
Omni scelerum squalore munda.¹⁷
Veniat denique et arca Noae
Mundo proferax aetatis novae.
— Psalle, psallere quoad licet,
Arcus dum tritus valedicet.
Cor redundat cura, scyphus vino :
Psalle, cingare, securus imo !*

*Psalle ! — Ne tamen ; nunc parce chordis.
Est adhuc dies venturus festus ! —
Quando fessa tempestatis ira
Evanuerit bellosus aestus :
Tum tu rursus psalles inspiratus,
Divis ipsis modulando¹⁸ gratus ;
Arcum tum si tu recipies,
Renidebit tristis facies. —
Vino gaudiorum tum redundans
Psalle, nihil mundi curam curans !*

Exempla Memorabilia.

I. De fide et constantia militis cuiusdam gregarii.¹ Summus² belli gerendi administrator³ mense Augusto huius anni haec inter alia omnibus militibus publicanda edidit mandata: Russia partem militum Austriacorum, qui mensibus Octobri, Novembri et Decembri anni superioris in captivitatem Russorum inciderant, quasi redemptam suam consanguinitatem domum dimisit; praeterea multi etiam aufugerunt e captivitate et in domiciliis suis latitabant.⁴ In pagis,⁴ qui sunt circum oppidum Zyd-

czov, exeunte mense Decembri fere quinquaginta vel sexaginta milites sic degebant.⁵ Die quodam praefectus stationis militaris⁶ Russicae Zydaczoviensis antistitibus⁷ pagorum mandavit, ut omnes hos Zydaczovum conducerent. Istis denique ante templum Zydaczoviense congregatis et ex ordine collocatis oppositum est simulacrum caesaris⁸ Russorum, cui ipsi sacramenta facere coacti sunt.

Erat autem inter eos etiam pedes quidam

1 közkatona 2 főparancsnok 3 rejtőzni 4 falu
5 tartózkodni 6 katonai állomásparancsnok 7 elül-
járó 8 eár.

gregarius e legione⁹ ad tuendam patriam scripta⁹ XXXIII.-a Malechoviensi, nomine *Ivanus Malyzenko*, qui ad sacramentum faciendum dexteram non sustulerit. A praefecto stationis militaris interrogatus, cur sacramentum non faceret: „Non iurabo!“ — respondit.

Praefectus militum noviplices ei colaphos¹⁰ infregit et deinde iterum eum interrogavit: «Ne nunc quidem iurabis?», „Non iurabo!“ — respondit Malyzenko. — Ego enim iure-iurando fidem iuravi imperatori meo et nemini unquam alii sacramentum faciam. Vos invasores¹¹ estis; vobis nunquam fidem iurabo. Licet me suspendatis vel glande sclopeti missa¹² interficiatis.

Malyzenko statim abductus, viginti quinque verberibus caesus et in vincula missus est. Altero die iterum productus, cum sacramentum faciendum iterum dene-gasset, denuo viginti quinque verberibus caesus et in vincula remissus est. Quae quidem actio¹³ tertio quoque die reiterata: sed Malyzenko constanter renixus est. Quamobrem praefectus militum ad oppidum versus Mikulajov eum deportari ius-sit, et ubi gentium nunc degat, adhuc igno-ratur.

Cum uxor istius Malyzenkonis omnino derelicta remansisset, commotum me sen-tio, ut uxori huius peditis quingentas coro-nas dono mittam, quam summam per cur-sum¹⁴ publicum¹⁴ praefectureae¹⁵ regionis¹⁵ militaris Leopolitanae¹⁶ deferendam et hac mediante¹⁷ antedictae mulieri ad manus persolvendam curavi.

Praeclarum vero hoc exemplum fidei mili-taris et constantiae per circulos omnis exer-citus omnibus militibus gregariis publican-dum hisce mandavi. — Fridericus archidux, summus castrorum dux.¹⁸

II. De Columba, quae mortem¹ for-tium¹ obiit. Milites nostri nunc temporis in campis proeliorum nonnunquam etiam venatione² delectantur. Crebro enim evenit, ut in aëre genus quoddam novissimum volucrum,

⁹ ú. n. Landwehr-ezred ¹⁰ arculcsapás ¹¹ betola-kodó ¹² puskalövés ¹³ eljárás ¹⁴ posta ¹⁵ kerületi parancsnokság ¹⁶ lembérgi ¹⁷ közvetíténi ¹⁸ tábor-nagy.

aves Russicae, — uti nostri dicunt — id est *machinae³ volatiles³* apparent. Vehementissima tum fit aemulatio inter milites; nam cui huiusmodi volucrem infestam glande⁴ sclopeti⁵ plumbea⁴ traicere contigerit, is praemio XXX coronarum affici solet.

Dum nostri die quodam suspicione sic dictae avis Russicae coelum speculantur: «Ecce columba! — exclamat signifer.⁶

«Re vera est columba; — ait subcenturi⁷ — sed quid sibi vult columba hic inter arma, et nunc sub nebuloso coelo autum-nali?»

«Est columba⁸ veredaria!» — clamitat quidam militum⁹ gregariorum.⁹

«Deiaculamini¹⁰ eam!» — mandat cen-turio.¹¹

Disploditur¹² sclopetum et columba plumbō traiecta delabitur in terram. Re vera non est columba pacis ramum oleaceum rostro ferens, sed veredaria, a proditoribus cum litteris ad hostes emissā.

Dum centurio litteras proditorias perlegit, ceteri aviculam insontem collustrant cordaque ferocia ferme puerili quadam miserazione commoventur.

«Ah, quam dire dilacerata est miser-cula! — ait voluntarius,¹³ cuius in ore juvenili iam duo vulnera rubent.

«Nihil est! — refert instructor¹⁴ cohori-tis¹⁴ — Sic saltem mortem fortium obiit.»

«Attamen ne in amissorum¹⁵ quidem catalogo¹⁵ erit» — arbitratur decurio.¹⁶

«Quid vero obstat, — inquit volunta-rius — quin ei exequias fortiter defuncto-rum celebremus?»

Placuit pium propositum. Statim sepul-crūm efossum est non ita profundūm, dein columba apte imposita et leniter humo obruta. — Aliquis militum etiam crucem parvam e viridi ramo abietaceo factam erexit ei miserae.

Sed iam satis erat pietatis et iam signo dato citatissime procedendum ad pugnam.

¹ hősi halál ² vadászat ³ repülőgép ⁴ ólomgolyó ⁵ puska ⁶ zászlós ⁷ hadnagy ⁸ postagalamb ⁹ köz-katona ¹⁰ lelöni ¹¹ százados ¹² dördül ¹³ önkéntes ⁴ örmester ¹⁵ veszeség-lista ¹⁶ tizedes, káplár,

GEOGRAPHICA

Novam mappam delineari. Hodie quaestiones geographicas pertractare idem est, ac res gestas enarrare. Omnia enim rerum geographicarum ea nunc maxime nostra¹ interest: ¹ quaenam orbis² nostri² mappa post hoc bellum³ orbis³ sit futura?

Sesquialtero⁴ iam anno fines novarum tabellarum geographicarum ferro et sanguine delineantur.⁵ Status vero huius operis ingentissimi nunc exeunte anno 1915.-to sic se habet:

In occidente, quae erat terra Belgica, omnis, necnon et septem comitatus⁶ Francogalliae sunt sub potestate Germanorum.

Inter septentriones⁷ et orientem⁷ omnis Polonia, quae erat Russica, et praeterea nonnulla gubernia⁸ usque ad lineam, quae perducitur⁹ inter Bucovinam et sinum Riganum, sunt in sociorum nostrorum Germanorum ac in nostra manu.

In paeninsula¹⁰ Haemi, seu Balcanica adhuc durant proelia, sed Servianis iam omnino fusis fugatisque et e finibus suis expulsi. Hos quoque fines ope Germanorum et insuper novis adiunctis nobis sociis Bulgaris mutavimus. Rascia¹¹ fuit, et ne Montenegro quidem iam diu erit.

Tam prosperi eventus in paeninsula Haemi eo maioris sunt momenti,¹¹ quod hac re et cum novissimis sociis Bulgaris, et cum prioribus Turcis commeatum¹² nacti sumus apertaque est nobis via maxima a Berolino per Budapestum, Sophiam et Constantinopolim usque ad Bagdadum, quod est caput Mesopotamiae.

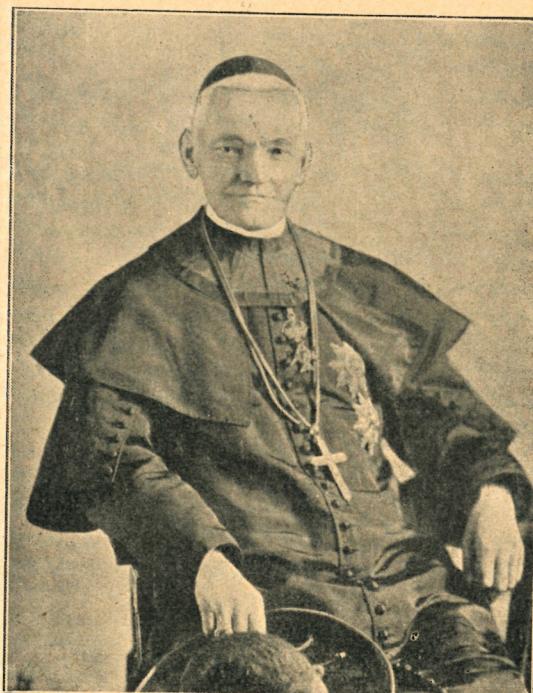
Hostium vero nostrorum, nec Anglorum Francogallorumque oppugnatio in Dardanelas, nec Italiae impetus in nostros fines adhuc quidquam valuit.¹³

Optandum nobis est, ne rerum, neve finium in peius posthac fiat commutatio.

¹ érdekel minket ² a mi világészünk ³ világháború
⁴ másfél ⁵ rajzol ⁶ megye ⁷ északkelet ⁸ kormányzóság ⁹ vonatik ¹⁰ félsziget ¹¹ jelentőség ¹² közeledés, összeköttetés ¹³ elér valamit ¹⁴ Rácország.

Claudius Vaszary, cardinalis, princeps¹ primas¹ Hungariae, archiepiscopus Strigoniensis emeritus, anno aetatis octogesimo tertio, die tertio ante Nonas Septembres vita defunctus est. Ex parentibus simplicis² conditionis,² sed ad maiora natus erat. Ipse quidem nonnisi cellam monachi Bene-

dictini cathedramque professoris appetebat: sed divina providentia exaltavit eum, prius ordinis sui principem in montem³ sacrum Pannoniae,³ deinde ad summam totius Hungariae ecclesiasticam dignitatem. Semper memorabilis erit eius oratio, quam inter sollemnia millennaria anno 1896-to coram rege apostolico et etiam ad ipsum regem habuit. Ceterum erat vir ingenio miti, mi-

¹ hercegprimás ² szerény sorsú ³ Pannonhalma

sericors erga pauperes usque ad largitionem,⁴ pacis denique amantissimus. Mortem obiit in villa sua Balatonfürediensi, sepultus vero est in oppido natali Kesztely.

Duo actores⁵ scenici⁵ praeclari non ita pridem mortui sunt, etquidem Arpadus Gabányi et Eduardus Ujházi, qui ambo artifices scenae⁶ nationalis⁶ Hungaricae Budapestinensis erant. Longum est edisstare, quam bene⁷ hi de scena et lingua Hungarica meruerint.⁷ Et Thalia et Genius Hungaricus merito luget.

Josephus Lévay, solus clarorum praedecessi saeculi poetarum adhuc superstes,⁸ die decimo quarto ante Calendas Decembres nonagesimum vitae annum complevit. Ex omnibus suis carminibus, quae quidem plurima nitida et suavissima composuit, maxime eminet elegia, quae inscribitur *Mikes*. Adeo ingenuos⁹ Hungaris animos sensusque et tam artificiose resonat elegia ista, ut si praeter hanc nihil aliud scripsisset, etiam hoc solo carmine exegisset sibi monumentum aere perennius.

Praemio Nobeliano, quod inter cetera honorandis medicinae¹⁰ emolumentis¹¹ constitutum est, hoc anno *Robertus Bárány dr.* medicinae, eiusdemque artis in universitate scientiarum Viennensi professor, affici meruit. Vir ille doctissimus genere Hungarus est. Deget¹² nunc in tristi captivitate apud Russos, sed et eo perlatus est ad eum nuncius laetissimus.

Catenipons¹³ Széchenyianus. Pons, qui ad iungendam Budam cum Pesto primus in Danubio factus est, unus est omnium per orbem pontium pulcherrimus. Auctor huius pontis faciundi erat comes Stephanus Széchenyi, excogitator¹⁴ structurae¹⁴ hydrotechnicus¹⁵ *Guilhelmus Tierney Clark*, operi denique effectuando¹⁶ per decennium ab anno 1839-mo usque 1849-um praearerat architectus¹⁷ *Adamus Clark*. Pons est eius generis, qui ab architectis *pendulus*,¹⁸ vulgo vero *pons catenosus*¹⁸ nuncu-

petur,¹⁹ propterea quod de structura catenosa pendet. Pons noster labentibus annis aliquantum debilitatus²⁰ nunc iam renovandus erat. Reconstructus est autem biennio ita, ut adhibitis catenis novis et omnino nova structura ferrea firmior evaserit, ac

ante fuit, nec tamen gracilitas²¹ ullum patiatur detrimentum. Commeatui²² publico rurus apertus est die sexto ante Calendas decembres, denominatusque in memoriam auctoris comitis Stephani Széchenyi Catenipons Széchenyianus.

¹⁹ neveztetik   ²⁰ meglazul   ²¹ karesúság   ²² közlekedés.

Iuvenis quidam gloriabundus¹ inter convivium multa iam incredibilia enarraverat de itinere suo per Hispaniam facto.

— Vidi — pergit² explicare — etiam flumen quoddam mire sonantis aquae; sed vae, nominis eius oblitus sum.

Ad quae patruus,³ illum reprehensurus:
— Tu men...

Sed iam interrumpitur ab illo garrulo:⁴

— Ita, ita! Hoc ei nomen erat: *Tumen*. Quin etiam alium vidi fluvium valde mirum. Nunc vero ne huius quidem nomen venit mihi in mentem...

¹ dicsekvő   ² folytat   ³ nagybátya   ⁴ fecsegő

⁴ bökezüség   ⁵ színész   ⁶ nemzeti színház   ⁷ nagy érdemet szerez   ⁸ életben lévő   ⁹ veleszületett   ¹⁰ orvosi tudomány   ¹¹ eredmény   ¹² él   ¹³ lánc hid   ¹⁴ tervező   ¹⁵ vízműépítész   ¹⁶ megvalósítás   ¹⁷ mérnök   ¹⁸ függő

— ...tiris — exigit⁶ patruus sententiam, in qua interruptus erat.

— Sic est; hoc est! Re vera *Tiris* hic fluvius erat — occupat⁶ ille gloriabundus.

— Flumina tua — ait patruus — misere tibi conviantur:⁷ *Tu mentiris.*⁸

(Gerg. Szekeres.)

Rustica quaedam gallum secum ferens intravit ad horologiorum⁹ opificem.⁹

Opifex: Salve, bona mulier! Quid optas? Visne horologium emere, an forsan gallum vendere?

Rustica: Nec emere, nec vendere volo, sed istum gallum reparandum attuli.

Opifex: Heia, carissima! Gallum reparandum?... Abhinc triginta iam annos horologiis reparandis operam dabam, sed gallus reparandus adhuc mihi nondum allatus est.

Rustica: Atqui gallus iste nobis est horologium et est reparandus; nam ex quo crescunt noctes et dies decrescunt, diem de die tardius nos cantu¹⁰ suscitat. (C. Dolezik.)

Puer quidam rusticus Budae pontem¹¹ catenosum¹¹ et ex adverso viam¹² cavernatam¹² diutius collustrans denique patrem affatur:

— Nonne, pater, caverna¹³ illa tam longa ideo monti incavernata¹⁴ est, ut quando pluit, pons in eam intromoveri possit?

Xenocrates maledico¹⁵ sermoni quorumdam summo silentio intererat. Tum unus ex sociis eum increpans:

— Cur — inquit — tu solus linguam tuam ita cohibes?

— Quia dixisse me — respondit ille — aliquando¹⁶ poenituit, tacuisse nunquam.

Socrates iuvenem quemdam, qui sibi præ ceteris prudens esse videbatur societatemque hominum fugiebat, hisce sustinuit:¹⁷

— Dic sodes, cur tu semper solus ambulas, nec ullius unquam frueris familiaritate?

— Cum sim rationis particeps, nunquam sum solus — ait ille — satisque sunt mihi amicitiae¹⁸ necessitudines¹⁸ cum mea mente.

— Cave — respondit Socrates — ne cum malo contrahas¹⁹ necessitudinem!¹⁹

Platon tum demum beatum terrarum orbem futurum esse praedicavit, cum aut sapientes regnare, aut reges sapere coepissent.

Athenis in senatu promulgatum²⁰ erat, ut Alexander Magnus in numero deorum et pro filio Iovis haberetur. Id vero Athenienses aegre²¹ ferebant²¹ et Alexandro divinos honores decernere omnino recusabant. Tum Demades, qui tempore Demosthenis et ipse orator erat praestantissimus, in medium processit et dixit: «Videte, Athenienses, ne dum coelum²² custoditis,²² terram amittatis!»

5 végez 6 mepragadni a szót 7 rápirít 8 hazudni
9 órás 10 kukorékolás 11 lánchid 12 alagút 13 barlang
14 bevájni 15 rágalmazó 16 egyszer már 17 feltartóztat
18 barátságos érintkezés 19 barátságot köt, társalog
20 kihirdet 21 zokonvesz 22 az ég tekintélyét megóvni.

I.

Romanae sum deus antiquitatis¹ et etiam nunc temporis per orbem dirus rex: dempta autem prima consonanti sum pacis pulchra lex.

FR. FR. M. SK

II.

Constant è duabus syllabis, quarum prima est contrarium civitatis, altera vero est coniunctio. Si autem receperis mali contrarium eiusque primam syllabam illis praefixeris, evident² anteindicatorum³ fortes adversarii. — Qui sint isti duo populi?

FR. FR. M. SK

III.

Iam et in pace affinitate⁴ loci iungebantur, sed tantummodo post mortem; nunc vero in bello et vitae et mortis intima iunguntur familiaritate.⁴ Differunt inter se unica littera, ita vero, ut ea, quae illam litteram praefixam habet, sit valde longalonga; haec denique, quae littera illa carent, sint valde⁵ multa-multa. FR. FR. M. SK.

¹ ókor ² kijön ³ körülírással jelzett ⁴ rokonság

IV.

a	a	a	a	a	b	b	b	c	e
e	e	e	e	e	e	h	h	i	i
i	i	l	l	l	l	m	m	n	n
n	n	o	o	o	o	o	o	o	o
p	p	r	r	r	s	s	s	s	s
s	s	s	t	t	u	u	u	u	t

Ex his litteris componenda sunt in singulis dentibus pectinis nomina hisce indicata:

1. nomen nummuli Graeci,
2. flumen clarum Germaniae,
3. nomen dei Delphici,
4. regio Graeciae antiquae,
5. nomen deae marium,
6. insula maris Aegaei,
7. aliud nomen Britanniae,
8. nomen venti asperrimi,
9. aliud nomen pro ianua,
10. flumen notum e vita Caesaris,
11. vir, quem cecinit Vergilius.

Initia nominum in dorso⁵ pectinis reddent tibi sententiam aequa piam ac utilem.

(Carolus Dolcik.)

V.

Semper me vituperatis⁶
Ut specimen⁷ tarditatis.
At dum vos ne loco quidem
Moveretis opus idem:
Ambulans in prat' in horto
Domum meam mecum porto.

VI.

5 gerinc 6 becsmérél 7 mintakép.

Solutiones aenigmatum

numeri duplicis (13—14.), qui erat ultimus anni superioris, ipsis aenigmatibus praecipites subscriptae leguntur. Hinc factum est, ut nemo solutiones moderatori miserit nec quisquam hac vice praemio afficiendus sit. Pro futuro autem recte dissolventibus rursus praemia proponentur.

Ad lectores.

Post silentium sex mensium pulsat ianuas vestras numerus primus anni VII. *Iuventus*. Sub auspiciis recentioris nominis iterum videtis plagulas notas, unde nomen meum centies vobis offerebatur. Laboribus nunc atque aetate paene confectus carissima occupatione relicta discedere cogor. Neque tamen omnino valedicturus sum; immo quotiens vacabo, ad nutum moderatoris, mihi semper familiarissimi, operam meam plagulis acceptissimis praebere non recusabo. Rogo vos, ut benignitatem, qua me sex annis honorabatis, et posthac *Iuventuti* bonis animis praestare velitis. Et vos valete! —

Budapestini, Id. Dec. MCMXV.

Stephanus Székely.

Ab antecessore meo atque amico carissimo gratiis vestris commendatus itidem vos rogo, Benevoli Lectores, ut *Iuventutem* dehinc a me moderandam benignitate supra laudata recipiatis. Salvete!

Datum ut supra.

Iosephus Irsik.

Guilhelmo Lehmann Vratislaviensi: Salve, vir colendissime lyraeque Latinae magister! Novus te salutat moderator atque certiore te facere cupit opera opusculaque tua sibi aequa expectata et accepta fore, ac priori fuerunt moderatori. — FR. FR. M. SK. Nescio, ubi fossarum te *Iuventus* nostra conuentura sit. Praeter nonnulla publicata et ad alia tua revertar. — Carolo Szalay. (Kiskunhalas.) Gratias plurimas pro tuo erga *Iuventutem* eximio studio. Salve! — Carolus Dolcik. *Iuventutem* tibi expedientiam curavi. Ut nonnulla commutare licet, hanc veniam petimus... Hoc idem etiam Georgio Szekeres nunciamus. — Plurimum litteras, ex quo munus moderatoris subii, nondum perlegere, aut nondum satis perpendere potui. — Nonnullorum litterae subscriptoriae traditae sunt administratori.

Moderator ephemeredis: JOSEPHUS IRSIK,
Budapestini, VIII., Koszorú-utca 27. I. 9.,
ad quem litterae quaecunque mittantur.

Sumptibus moderatorum ephemeredis:
Magyar Középiskola.